

Kävlinge kommun
kontakt@kavlinge.se

2017-11-10
Dnr-403-2017:6345

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid
Ljungenskolan i Kävlinge kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19 § skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av områdena undervisning, rektorns ledarskap, trygghet och studiero samt bedömning och betygsättning. Syftet är att granskningen ska bidra till högre kvalitet där målet är en god utbildning i en trygg miljö.

Granskningen genomförs i 40 utvalda skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala skolenheter. Ljungensskolan, i Kävlinge kommun ingår i denna granskning.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 11 och 12 oktober 2017. Besöket genomfördes av utredare Johan Asp och utredare Inger Börjesson. Under besöket intervjuades elever, lärare, elevhälsan och rektorn. Därutöver genomfördes lektionsobservationer.

I detta beslut ger Skolinspektionen sin bedömning av de granskade områdena.

Sammanfattande bedömning

På Ljungenskolan har Skolinspektionen granskat följande tre områden: undervisning, rektors ledarskap och trygghet och studiero. Skolinspektionen bedömer att de tre områdena sammantaget håller *god kvalitet*, vilket är den högsta nivån av tre möjliga i Skolinspektionens regelbundna kvalitetsgranskning¹.

Skolinspektionen bedömer att empirin talar för att undervisningen vid Ljungenskolan i hög grad främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. Granskningen visar att inget annat visats vid besöket än att undervisningen tydligt utgår från målen i läroplanen och att lektionernas olika delar och inslag är väl avvägda i syfte att skapa engagemang och utmaningar för eleverna. Särskilt framträdande är så långt utredningen kunnat belägga lärarnas medvetna och systematiska arbete med att få eleverna att reflektera över och ta ansvar för sitt eget lärande. På samma sätt visar granskningen att lärarna gemensamt strävar efter att utveckla strategier och arbetssätt som syftar till att stimulera och utveckla elevernas förmåga att lösa problem och tänka analytiskt.

Skolinspektionen bedömer att rektorn i hög grad genom ett aktivt ledarskap styr och utvecklar verksamheten. Intervjuerna ger fog för att säga att rektorn organiserar skolans arbetsprocesser med fokus på skolans lärandeuppdrag. Det finns belägg i utredningen för att rektorn tillsammans med skolans personal och eleverna arbetar kontinuerligt med att analysera de resultat som uppnås, identifierar utvecklingsområden och vidtar vid behov förbättringsåtgärder. Genomgående i rektorns arbete är syftet att åtgärder och insatser ska påverka och förbättra undervisningen. I detta ingår också att rektorn långsiktigt försöker säkerställa att personalen får relevant kompetensutveckling. Granskningen visar vidare att rektorn kontinuerligt ser över hur skolans resurser används så att dessa i största möjliga mån fördelas utifrån elevernas olika behov och förutsättningar. Granskningen visar också att det finns en hög medvetenhet hos såväl

¹ För mer information om Skolinspektionens bedömningar, se bilaga "Underlag för bedömning i inspektion 2018" i detta beslut.

rektor som intervjuade lärare vad gäller skolans ansvar för att alla elever, oavsett könstillhörighet, får samma förutsättningar.

Skolinspektionen bedömer att utbildningen i hög grad utformas så att man försöker tillförsäkra eleverna en skolmiljö präglad av trygghet och studiero.

Granskningen visar att skolan strävar efter ett långsiktigt och strategiskt arbete för att främja och upprätthålla såväl trygghet som studiero. Gemensamma förhållningssätt och regler sägs prägla skolans strävan inom detta område. Det framgår också att eleverna på flera olika sätt är involverade i arbetet med att skapa en trygg och god studiemiljö på skolan.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens värderingar av de tre granskade områdena. Skolinspektionen har efter granskningen Ljungensskolan inte identifierat några utvecklingsområden.

Bedömningsområdet undervisning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen på Ljungensskolan i hög grad främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven.

Lektionsobservationer och intervjuer med elever och lärare visar att undervisningen utgår från målen i läroplanen och att lärarna på flera olika sätt kommunicerar målen till eleverna. Exempelvis finns målen för olika ämnen och arbetsområden uppsatta i klassrummet, målen anges också i bedömningsmatriser och i lärarnas pedagogiska planeringar. Vidare finns flera exempel på hur lärare under lektionerna tydliggör vilka mål som lektionen behandlar och då får eleverna att reflektera kring hur de arbetsuppgifter och aktiviteter som valts för innehållet relaterar till målen. Detta sägs huvudsakligen ske via ett klassrums-samtal som läraren leder men också i par- eller gruppsamtal elever emellan. Det framgår av lektionsobservationerna och elevintervjuer att eleverna behärskar strategier för att tillsammans kunna resonera sig fram till, och gemensamt pröva och ompröva olika förslag på lösningar av problem och uppgifter som de får. Samtliga lektioner som observerats har ett flöde av uppgifter och aktiviteter som ger variation under lektionen och där lärarna stämmer av och gör sammanfattningar för att försäkra sig om att eleverna förstår vad de ska göra och varför.

Lärarna säger i intervju att de när de planerar lektionerna vinnlägger sig om att olika moment ska hänga samman. Eleverna säger att det är en bra blandning och en variation i vad de arbetar med och på vilket sätt de arbetar under lektionerna. Rektorn uppger att de digitala verktygen ger stora möjligheter till variation i arbetssätt och redovisningsformer vilket lektionsobservationer och elevintervjuer också visar.

Lektionsobservationerna har gjort troligt, tillsammans med intervjuer med elever och lärare att skolan har gemensamma strategier och metoder inte bara för att lektionerna ska ha en tydlig struktur, utan också när det gäller att fördela talutrymmet i klassrummet. Flera exempel finns där lärarna först låter eleverna resonera med en eller flera klasskamrater innan läraren samlar ihop elevernas svar eller åsikter. Det finns också exempel på hur lärarna medvetet använder sig av olika tekniker för att fördela talutrymmet och för att få eleverna att arbeta med olika kamrater. Vid samtliga observerade lektioner är eleverna engagerade i de uppgifter de arbetar med under hela lektionen och lärarna ger kontinuerligt respons på deras inspel och ansträngningar. Av intervjuer med elever och lärare framgår att uppgifter väljs ut så att dessa kan genomföras på olika nivåer och vidareutvecklas. Skolans lärare använder sig bland annat av en modell kallad "sexfältaren" som ett stöd för eleverna i hur de ska gå tillväga för att utveckla uppgiften till att nå en högre komplexitet och därmed också en högre svårighetsgrad. Lärarna säger också att de utmanar eleverna genom att ge dem uppgifter på en utmanande nivå, dvs lite över det eleven redan kan. De säger också att det är viktigt att diskutera och förankra sådana utmaningar med eleven så att deras krav överensstämmer med elevernas egna krav och ambitioner. Elevhälsan bekräftar att lärarna individanpassar uppgifterna som eleverna arbetar med och att det finns fördjupningsuppgifter kopplade till de olika arbetsområden. De berättar att de tillsammans med lärarna diskuterar hur de ska bli bättre på att möta högpresterande elever och att sådana diskussioner också pågår bland specialpedagogerna på kommunnivå.

Vid intervjuer med elever och lärare ges exempel på olika sätt att ge feedback på elevernas lärande. De intervjuade lärarna menar att de använder sig av metoder och verktyg som stödjer en formativ bedömning av elevernas kunskapsutveckling.

Såväl elever som lärare och rektor ger exempel på hur återkoppling görs med hjälp av kamratrespons och hur lärarna ger respons på elevernas lärande via skolans digitala plattform och via de individuella utvecklingsplanerna. Lärarna beskriver också hur de i undervisningen använder sig av elevexempel för att visa på olika kvalitativa nivåer. Granskningen visar att eleverna får utvärdera undervisningen i olika steg och i olika former. Det kan handla om utvärdering av lektionsmål, veckomål och mål för ett arbetsområde.

Bedömningsområdet rektorns ledarskap

Skolinspektionen bedömer att rektorn på Ljungensskolan i hög grad har ett aktivt ledarskap som styr och utvecklar verksamheten i skolan.

Dokumentation, intervjuer med lärare, elevhälsa och skolledning, vilken består av en rektor och en biträdande rektor, visar samstämmigt på att rektorn har ett tydligt fokus på skolans lärandeuppdrag. Rektorn har såvitt utredningen har kunnat belägga ett långsiktigt perspektiv på skolans förbättringsarbete och på personalens kompetensutvecklingsbehov. Exempel på detta är det fleråriga arbetet som gjorts för att få till stånd och utveckla det kollegiala lärandet på skolan. Rektorn och lärarna menar att det kollegiala samarbetet är det viktigaste forumet för att driva skolans utvecklingsarbete framåt. Lärarna säger i intervju att "allt vi gör ska ner på klassrumsnivå". Enligt rektorn har skolans förstelärare ett särskilt ansvar för att undervisningen utvecklas och genomför också klassrumsobservationer. Vidare beskriver både skolledning och intervjuade lärare hur den samordning som finns i kommunen vad gäller lärande mellan skolenheter och den gemensamma kompetensutvecklingen, stödjer det arbete som sen sker på skolan. Det framgår av dokumentation att skolans lärare deltar i workshops, seminarier och mässor inte bara i Sverige utan också utomlands.

Dokumentation och intervjuer visar att nationella styrdokument, skolans arbetsplan och kommunens projekt benämnt "Framtidens skola" bildar hörnstenar för skolans långsiktiga kvalitetsutveckling. Det framgår också att skolgemensamma prioriterade förbättringsområden är ett resultat av en regelbunden uppföljning och analys av de resultat som uppnås. Lärarna berättar att skolledningen styr och leder de pedagogiska diskussionerna med utgångspunkt i de resultat som uppnås.

Rektorn berättar att skolledningen följer upp resultaten med varje enskild lärare. Hur skolan ska arbeta med de insatser som behövs styrs enligt rektorn i hög utsträckning av pedagogiska och didaktiska frågor. Det handlar exempelvis om vad som är betydelsefullt för elevernas läsutveckling och hur formativ bedömning ska användas för att gynna elevernas lärande. Lärarna ger i intervjuerna uttryck för att skolledningen ger dem goda förutsättningar att medverka i kvalitetsarbetets samtliga faser. De säger att skolledningen prioriterar och ger dem tid att fokusera på det som är viktigast att arbeta med och att sådana prioriteringar omprövas efter de avstämningar som görs i oktober och april. Det framgår också av dokumentation och intervjuer att skolans förstelärare har ett särskilt uppdrag att följa upp förbättringsåtgärderna får genomslag och effekt i undervisningen.

Intervjuer med lärare, elevhälsa och skolledning visar resursfördelning sker i dialog med arbetslagen och med elevhälsan. Rektorn säger att en förutsättning för att flexibelt utnyttja och styra om resurser är att ha "järnkoll" på budgeten och se till att varenda krona används så optimalt som möjligt utifrån elevernas behov. Rektorn säger också att hon med hjälp av elevhälsan följer upp om resurserna används på ett sätt som ger önskad effekt. Rektorn beskriver vidare att skolan under flera år arbetet utifrån strategin "tidiga satsningar" något som fått till följd att andelen elever som har särskilt stöd med åtgärdsprogram är högst på lågstadiet.

Dokumentation och intervjuer med elever, elevhälsa, lärare och skolledning ger flera exempel på skolans samlade arbete kring jämställdhet. Arbetet finns beskrivet i skolans aktivitetsplan för entreprenörskap och studie- och yrkesvägledning, i rutinerna kring hur kunskapsresultaten analyseras och i inriktningen i skolbibliotekariens uppdrag. Rektorn säger att undervisningen behandlar framtida yrkesval och i samband med detta försöker man utmana eleverna i diskussioner kring könstraditionella ykelsval. Lärare och rektor beskriver ett av skolans läsprojekt där skolbibliotekarien har i uppdrag att stödja och utmana pojkarnas läslust.

Det framgår vidare av intervjuer att skolans lärare gjort observationer i varandras klassrum i syfte att försöka utröna om flickor och pojkar ges samma förutsättningar i klassrummet.

Arbetet har utmynnat i gemensamt framtagna strategier för att fördela talutrymmet i undervisningen. Lärarna berättar hur de i samband med planering av undervisningen och val av innehåll försöker göra könsmedvetna val. Ett sådant exempel som lärare beskriver är att lyfta fram kvinnor i historien och i vetenskapen. Rektorn berättar att utformandet av utemiljön och rastaktiviteter har gjorts med fokus på att alla elever, såväl flickor som pojkar ska utmanas och få prova på olika aktiviteter. Ett annat exempel som rektorn redogör för är hur jämställdhetsfrågor ingår i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete. Skolledningen säger att de på olika sätt bevakar att jämställdhetsperspektivet förs in i skolans arbetsprocesser utan att de för den skull har en särskilt nedskriven plan över arbetet. Däremot finns perspektivet med i skolans arbete med likabehandling som utgår från elevers upplevelse och som ska kompletteras med en självvärdering av jämställdhetsarbetet som personalen gör och som ska vara ett underlag för att värdera det som görs.

Bedömningsområdet trygghet och studiero

Skolinspektionens bedömer att utbildningen i hög grad utformas så att eleverna tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Såväl intervjuade elever som personal säger att det råder studiero på lektionerna och Skolinspektionens lektionsobservationer styrker detta. Lärarna beskriver hur de enats i kollegiet om hur de ska arbeta för att skapa en god studiero. Lärarna har fört diskussioner om vad som är studiero med eleverna och deras vårdnadshavare. Eleverna har också utvärderat arbetet med att förbättra studieron. Ordningsregler och klassregler upprättas gemensamt av elever och lärare och ansvaret för att dessa följs delas av elever och lärare. Lärarna säger vidare att det är lika viktigt att analysera om undervisningen är tillräckligt intressant för att fånga elevernas intresse. Lärarna säger också att den samarbetskultur som genomsyrar undervisningen på skolan och som innebär att eleverna har stor delaktighet i sitt eget lärande, bidrar till såväl studiero som trygga klassrumsmiljöer.

Intervjuer med elever, elevhälsa och lärare visar samstämmigt att skolans plan mot likabehandling samt plan mot diskriminering och kränkande behandling samlar ihop det arbete som sker under året. I planen redovisas vad som sker, när det ska ske, hur insatsen ska genomföras och vem som är ansvarig.

Planen innehåller också en checklista som ansvariga ska fylla i när olika aktiviteter genomförts. Checklistan säkerställer bland annat att eleverna medverkat i arbetet att ta fram planen, att en kartläggning av riskområden är genomförd, att ordninsregler och rutiner är uppdaterade och att samtliga diskrimineringsgrunder beaktats i arbetet med att upptäcka eventuella trakasserier och kränkningar. Eleverna ger vid intervjun exempel på främjande och förebyggande aktiviteter och inslag som de varit med om på klassråd, i undervisningen och på skolans så kallade gemensamhetsdagar. Elevhälsan säger att trygghetsteamet är den sammanhållande funktionen i såväl förebyggande som åtgärdande insatser. Som exempel på det förebyggande arbetet beskriver elevhälsan skolans arbete med rastaktiviteter för elever som har svårigheter i det sociala samspelet, samarbetsövningar i årskursblandade grupper och elevhälsans arbete kring sociala medier kopplat till kränkningar. Elevhälsan säger att det är en styrka att det finns en samsyn bland lärarna kring förhållningssätt och bemötande. Eleverna säger att alla deras lärare pratar med dem om vad en bra kompis är och att de ska lyssna på varandra.

Elevernas upplevelse av trygghet och studiero följs upp i skolans kvalitetsarbete. Uppföljningen görs med hjälp av enkäter, hälsosamtal, utvecklingssamtal och via de olika råden på skolan. Enligt rektorn visar resultaten inga skillnader i flickors och pojkars upplevelse vad gäller detta område.

På Skolinspektionens vägnar

Lotta
Karlind
Enhetschef

Inger Börjesson
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se/inspektion2018

Bilaga: Underlag för bedömning i Inspektion 2018

I Skolinspektionens beslut för regelbunden kvalitetsgranskning får varje skolenhet en sammanfattande bedömning. Den sammanfattande bedömningen består av en sammanvägning av de fyra bedömningsområdena och ges enligt följande tre nivåer: *God kvalitet*, *Förbättringsområden finns* och *Ett förbättringsarbete är nödvändigt*.

I granskningen ingår fyra bedömningsområden. Inom respektive område granskas följande delar:

Undervisning: Undervisningen är målfokuserad, strukturerad och innehåller ett aktivt lärarstöd för eleverna. Undervisningen är utmanande för alla elever. Att det i undervisningen ges återkoppling mellan elever och lärare angående undervisningens kvalitet och elevers lärande/kunskapsutveckling.

Rektors ledarskap: Rektorn fokuserar på skolans lärandeuppdrag samt stödjer och utvecklar personalen. Rektorn utvecklar utbildningen. Rektorn fördelar resurser inom skolenheten efter elevernas behov och förutsättningar. Rektorn verkar för elevers lika rätt till en god utbildning i trygg miljö, oavsett könstillhörighet.

Studiero och trygghet: Personalen inom skolan bedriver ett strategiskt arbete för att främja och upprätthålla trygghet och studiero för elever. Personalen bedriver ett främjande och aktivt arbete för att förebygga kränkande behandling av elever.

Bedömning och betygsättning: Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven. Lärarna tar ansvar för att bedömning och betygssättning är likvärdig.

I granskningen värderas kvalitén inom varje bedömningsområde med hjälp av ett bedömningsschema som innehåller tre nivåer: i låg grad, i viss grad och i hög grad, se figur 1.

Figur 1: Bedömningsschema – skolenhetens bedömningsområden fördelat på tre nivåer

Undervisning			
Rektorns ledarskap			
Studiero och trygghet			
Bedömning och betygsättning			
	i låg grad	i viss grad	i hög grad

Bilaga: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Ljungensskolan, som är belägen i Furulund i Kävlinge kommun, har vid tillsynen 56 elever i förskoleklass och 342 elever i årskurserna 1 till 6. Lärarna är organiserade i tre arbetslag och skolledningen består av en rektor och en biträdande rektor. Rektorn har även ansvar för Lackalänga skola med c:a 165 elever i förskoleklass till och med årskurs 6.

Av Skolverkets statistik för läsåret 2015/2016 framgår att i stort sett samtliga elever i årskurs 6 når minst betyget E. Den genomsnittliga betygspoängen varierar samma år från som lägst 12,6 i ämnet hem- och konsumentkunskap till som högst 15,9 i ämnet engelska. Av statistiken framgår vidare att flickorna i samtliga ämnen förutom engelska, idrott- och hälsa samt matematik har högre genomsnittlig betygspoäng än pojkarna.

Skolan redovisar inför tillsynen kunskapsresultat för vårterminen 2017. Av sammanställningen framgår att 95 procent av pojkarna och 96 procent av flickorna i årskurs 1 vid läsårets slut nått de nationella målen för läsförståelse.

För elever i årskurs 3 redovisas att samtliga elever, såväl flickor som pojkar, uppnått de nationella målen i svenska som andraspråk, i naturorienterande ämnen och i samhällsorienterande ämnen. Samtliga flickor har nått målen i ämnet svenska medan motsvarande andel för pojkarna är 96 procent. I ämnet matematik når 93 procent av flickorna och 96 procent av pojkarna målen.

För elever i årskurs 6 redovisas att samtliga elever minst uppnår kunskapskraven för betyget E i 12 av de 17 ämnen där eleverna fått betyg. I övriga ämnen är måluppfyllelsen mellan 91 och 97 procent. Skolan redovisar också hur de olika betygsstegen fördelar sig per kön.

I Skolinspektionens elevenkät för elever i årskurs 5 som genomfördes våren 2017 uppger mer än 90 procent av eleverna att de har studiero på lektionerna och att de känner sig trygga i skolan.